

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

20 iunie 2023

mun. Chișinău

Colegiul Penal lărgit al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Ion Guzun,
Judecători Sergiu Daguța, Boris Talpă, Ghenadie Eremciuc, Aliona Donos,

a judecat în ședință de judecată, fără citarea părților la proces, recursul în anulare declarat de Adjunctul Procurorului General interimar, Aliona Nesterov, împotriva sentinței din 20 iulie 1944 a Tribunalului Militar al Trupelor "NKVD" al regiunii Vinița, în privința condamnatului

Kotik Vasilii XXXX.

Termenul de examinare:
instanța de recurs: 06.06.2023 - 20.06.2023.

Asupra recursului menționat, Colegiul Penal lărgit,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința din 20 iulie 1944 a Tribunalului Militar al Trupelor "NKVD" al regiunii Vinița, Kotik Vasilii XXXX a fost condamnat în baza art. 54-1 lit. a) (*trădare de patrie*) Cod penal al RSSU, cu aplicarea Decretului Sovietului Suprem al URSS din 19 aprilie 1943, la pedeapsa de 15 ani de muncă grea, cu interdicții în drepturi pe un termen de 5 ani, fără confiscarea averii.

2. Instanța a constatat că inculpatul Kotik Vasilii, locuind pe teritoriu temporar ocupat, în iulie 1941, s-a oferit voluntar pentru serviciu autorităților române în calitate de comandant de piață, activând până în martie 1944. În această calitate a semnat liste cu privire la activiștii sovietici de partid, ca urmare peste câteva zile au fost arestați cetățenii Macinschii, Strelețchii și Dobromolischii. În iulie 1941, în timpul evacuării comitetului executiv din s. Otaci, a sustras listele asesorelor populari și le-a transmis jandarmeriei, fiind arestați și supuși torturii cetățenii Macinschii și Strelețchii. Participa la arestări și bătăi a cetățenilor evrei. În iunie 1943, personal a condus la jandarmerie 12 persoane care nu doreau să participe la munci, astfel, au fost silnic

trimiși la munci Mocinscaia Liubovi, Keverici Piotr, Bezdetnaia, Șaida, Nosulico, Bolomut, Rusnac, Haritonova s.a. În toamna anului 1941 a denunțat-o la jandarmerie pe cetățeanca Svinorez pentru faptul că a transmis produse alimentare ostașilor arestați al Armatei Roșii, aceasta fiind bătută.

3. Sentința a devenit irevocabilă prin neatacare.

4. La 31 ianuarie 2023 Adjunctul Procurorului General interimar, Aliona Nesterov a declarat recurs în anulare, solicitând casarea hotărârii menționate, încetarea procesului penal și reabilitarea lui Kotik Vasiliu.

Recurentul a invocat că Kotik Vasiliu a fost condamnat pentru fapte neconfirmate în ședința de judecată, fiindu-i încălcat flagrant dreptul lui la un proces echitabil, cauza fiind examinată în lipsa unui apărător, deși participarea acestuia era obligatorie, ce constituie un viciu fundamental care a afectat sentința pronunțată.

În speța dată, nu poate exista faptul infracțiunii de trădare de patrie, în cazul în care cetățenia URSS nu a fost acordată prin naturalizare, dar a fost dobândită ca urmare a anexării Basarabiei de către URSS în anul 1940, astfel că nu a existat o cerere a lui Kotik Vasiliu, care ar reprezenta implicita voință a ultimului de apartenență a statului URSS.

5. Judecând recursul nominalizat pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul concluzionează că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 3 lit. a), art. 5/2, 5/3 din Legea privind reabilitarea victimelor represiunilor politice din 08 decembrie 1992, sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilite în fața societății și reintegrate în drepturi toate persoanele care, în perioada dintre 7 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice în baza deciziilor organelor de stat judiciare și condamnate pentru „trădare de patrie”. Ca rezultat al studierii dosarelor, asupra cărora au fost luate hotărâri ale organelor judiciare, Procuratura Generală face recurs în anularea lor, care se examinează de către Curtea Supremă de Justiție în modul stabilit de Codul de procedură penală pentru examinarea recursurilor în anulare.

Conform art. 457 alin. (1) și (3) Cod de procedură penală, recursul în anulare se judecă de către Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție și soluționarea lui se efectuează potrivit dispozițiilor art. 434-436, care se aplică în mod corespunzător.

În corespundere cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, instanța admite recursul în anulare, casează total hotărârea atacată și dispune încetarea procesului penal în cazurile prevăzute de prezentul cod.

Totodată, potrivit art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, dacă există alte circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală, se adoptă hotărârea de încetare a procesului penal.

În această consecutivitate se atestă că, fiind condamnat în baza art. 54-1 lit. a) Cod penal al RSSU, care prevedea răspundere penală pentru „trădare de patrie”, Kotik Vasiliu cade sub incidența prevederilor art. 3 lit. a), art. 5/2, 5/3 din Legea privind reabilitarea victimelor represiunilor politice din 08.12.1992 (pct. 1., 2. din decizie).

Prin urmare, recursul în anulare este pasibil admiterii, cu casarea hotărârii

contestate și dispunerea încetării procesului penal, pe motiv că există alte circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală, cu reabilitarea lui Kotik Vasilii în fața societății și reintegrare în drepturi.

6. Conform art. 457 alin. (1) și (3), 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. b), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiu Penal,

DECIDE :

Admite recursul în anulare declarat de Adjunctul Procurorului General interimar, Aliona Nesterov, casează sentința din 20 iulie 1944 a Tribunalului Militar al Trupelor "NKVD" al regiunii Vinița, privind condamnarea lui Kotik Vasilii XXXX în baza art. 54-1 lit. a) Cod penal al RSSU la pedeapsa de 15 ani de muncă grea, cu interdicții în drepturi pe un termen de 5 ani, fără confiscarea averii, cu încetarea procesului penal, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală.

Kotik Vasilii XXXX este reabilitat în fața societății și reintegrat în drepturi.
Decizia este irevocabilă, fiind pronunțată integral.

Președinte

Ion Guzun

Judecători

Sergiu Daguța

Boris Talpă

Ghenadie Eremciuc

Aliona Donos